

ИНСТРУКЦИЯСЫ.

АДМИНИСТРАТИВДИК ЧАРБАЛЫК
БӨЛҮМҮ БОЮНЧА ОРУН
БАСАРЫ ҮЧҮН ЭМГЕКТИ КОРГОО
БОЮНЧА КЫЗМАТТЫК ИНСТРУКЦИЯСЫ.

Макулдашылды
Профсоюз торагасы менен

ДИРЕКТОРДУН АДМИНИСТРАТИВДИК ЧАРБАЛЫК БОЛУМУ БОЮНЧА ОРУН БАСАРЫ ҮЧҮН ЭМГЕКТИ КОРГОО БОЮНЧА КЫЗМАТТЫК ИНСТРУКЦИЯСЫ.

Административдик -- чарбалык иштер боюнча директордун орун басары:

1. Билим берүү мекемесинин негизги имаратын жана башка курулуштарын технологиялык энергетикалык жабдууларды иштетүүдө эмгекти коргоо талаптарын сактоону камсыз кылат, мезгил мезгил менен кароо жана жылда болуучу ремонтун иш жүзүнө ашырат.
2. Оор жүктөрдү ташууда, жүктөө -- түшүрүү иштеринде, билим берүү мекемесинин аймагында транспорт каражаттарын иштетүүдө коопсуздукту камсыз кылат.
3. Имараттардын жана курулуштардын өрт коопсуздугунун талаптарын сактоону камсыз кылуу, өрт өчүрүүчү каражаттардын оң экендигин көзөмөлдөө.
4. Окуу кабинеттеринин, устаканалардын, спорт залдын, жана башка жайлардын ошондой эле ашкана буфеттерде коопсуз жашоонун норма жана эрежелеринин талаптарына ылайык санитардык -- гигиеналык абалдарын үтүрүмдүк көзөмөлүн камсыз кылат.
5. Билим берүү мекемесинин санитардык техникалык абалынын паспорттуну үчүн жооп берет.
6. Окуу кабинеттерин, устаканаларды чарбалык жана башка жайларды коопсуз жашоонун эреже жана нормаларына эмгек коопсуздугунун стандарттарына ылайык, жабуу жана инвентарь менен камсыз кылат.
7. Электр установкаларынын жана электр өткөргүчтөрүнүн, жердештирүү түзүлүштөрүнүн изоляциясынын каршылыгынын жылдык өлчөөлөрүн өткөрүүнү, мезгил мезгили менен суу жылытуучу жана буу казандарынын басым астында иштей турган идиштердин кысылган жана суюк газ үчүн баллондордун сыноосун жана күбөлөндүрүүсүн өткөрүүнү уюштурат билим берүү мекемелеринин жайларынан аба чөйрөсүндө чаңдын, зыяндуу заттардын газ жана буусунун, радиациянын бар экендигин жашоонун коопсуздугун камсыз кылуу боюнча норма жана эрежелерге ылайык анализдейт.
8. 5 жылда бир жолудан кем эмес техникалык кызматкерлер үчүн иштердин түрлөрү боюнча эмгекти коргоо боюнча инструкцияны иштеп чыгууну уюштурат.
9. Техникалык жана тейлөөнү персоналдын жумуш орундагы инструктаждын өткөрүүнү, уюштурат, жашоо коопсуздугун бурчун уюштурат.
10. Билим берүү мекемесин кызматкерлери, окуучулары жана тарбиялануучулары үчүн, сүроолор боюнча атайын кийим, атайын бут кийим жана башка жекече коргонуу каражаттарын сатып алат.
11. Өрткө каршы инвентардын үчөтүн, сакталышын, атайын кийимдин, атайын бут кийимдин жана жекече коргонуу каражаттарынын жуулушун, кургатылышын, ремонтун камсыз кылат.
12. Эгер штатта электрик жок болсо, анда электр коопсуздугу боюнча 4- группадагы допусска ээ болушу керек.

Тамак бышыруу обочосунда эмгекти коргоонун абалы.

1. Эмгекти коргоо инструкциясынын болушу. Эмгекти коргоо инструкциясы бардык жумушчу орундарды болушу керек, жетекчи тарабынан, шайланган профсоюз органы менен макулданышып бекитилет жана 5 жылда бир жолудан кем эмес каралып чыгат.
2. Тамак бышыруу обочосунун кызматкеринин жумуш орундагы эмгекти коргоо боюнча инструктаждын регистрациялоо журналынын болушу жана аны толтуруу.
3. Медициналык аптеканын болушу жана анын коллективинин. Медициналык аптечка биринчи жардамды көрсөтүү үчүн зарыл медикаменттер жана таңуучу материалдар, ошондой эле күйүккө каршы каражаттар менен камсыз болушу керек. Медициналык аптеканын эшигине жакын жерде жайланышкан дарылоо мекемесин телефон номери жазылышы керек. Медициналык аптечка менен катар жаракат алдындагы биринчи жардамды көрсөтүү боюнча инструкция илинип коюлат.
4. Жарыкчытардын оң абалда болушу. Жарыкчытар герметикалык абалда болуп жабык плафондору болушу керек.
5. Электр коопсуздугунун эрежелерин сактоо. Бардык электр приборлорунун кесилиш аянты 4 мм квадраттан аз эмес болуп, имараттын жалпы жердештирүү контуруна жердештирилиши керек. Электр розеткалары, жандыруучу жана өчүрүүчү түзүлүштөрү оң абалда болушу керек, сынган жарылган өткөргүчтөрдүн жана контакттардын ачык жерлери болбош керек. Электр розеткалары номиналдык чыңалуу боюнча маркировкаланган болушу керек. Өчүрүүчү түзүлүштөр номиналдык чыңалуулар боюнча маркировкаланат. Бардык электр орноткучтарынын жана приборлорунун жанында полдо диэлектрикалык килемчелер болушу керек.
6. Майдалоочу тактайларда жана бычактарда маркировканын болушу. Алар төмөндөгүдөй маркировкаланышат: КЭ -- кам эт, БЭ -- бышырылган эт, КБ -- кам балык, ББ -- бышырылган балык, КЖ -- кам жашылчалар, БЖ -- бышырылган жашылчалар, Н -- нан.
7. Ашкана идиштерде маркировканын болушу
8. Ашкана жана чай идиштеринин болушу жана абалы. Ашкана идиштери фарфор, эмалданган же дат баспай турган болоттон болушу керек. Алюминий идиштерин колдонуу сүнүш кылынбайт жана пластмасса идиштерин колдонууга тыю салынат. Чай идиштеринде сынган жана кетилген жерлери болбошу керек.
9. Санитардык-гигиеналык нормаларды сактоо. Ашканага (буфетке) кире бериште 20 отургуч бир кран эсебинде кол жуугуч крандар болушу керек. Түштөнүү залындагы столдор оңой жуула турган, жогорку температурага, дезинфекциялоочу каражаттарга түрүштүк бере турган гигиеналык жабдууларга ээ болушу керек. Столдор күнүгө соода, самын менен ысык сууда жуулуп түрүлүшү керек. Окуучуларды ар бир отургузгандан кийин таза ным чүпүрөк менен сүртүлүшү керек. Ашкана идиштерин жууш үчүн канализациялык трубалардан аба тешикчеси бар үч колөмдүү жуучу ванналар болушу керек.
10. Эт майдалоочу машинанын иштеши үчүн түрткүчтөрдүн болушу.
11. Тамак жасоочу обочодо иштеген кызматкерлер өз убагында профилактикалык -- медициналык кароодон милдеттүү түрдө өтүп түрүүсү. Тамак жасоочу обочонун кызматкерлери профилактикалык -- медициналык кароодон 1 жылда эки жолу өтүп, алардын жыйынтыгы медициналык китепчеге киргизилет.
12. Айрыкча тез бузулуп кетүүчү азык -- түлүктөрдүн сактоо мөөнөтүн көзөмөлдөө алуу, муздаткыч жабдуусунун оң абалда болушу.
13. Атайын кийимдердин, атайын бут кийимдердин жана башка жекече коргонуу каражаттарынын болушу жана алардын абалы. Ашпозчулар кебез костюм, кебез алжапкыч, кебез баш кийимдер менен жана тери бут кийимдер менен камсыз болушу керек. Идиш жуучу клеенка алжапкыч көкүрөккө таккычы менен, резина кол каптары жана резина өтүктөрү менен камсыз болушу керек. Идиш жуучу клеенка колдонуучу кол каптары менен камсыз болушу керек. Ашкана жумушчусу кебез костюм, аралаш
14. Баштапкы өрт өчүрүүчү каражаттардын болушу жана оң экендигин тамак жасоочу обочо электр энергиясын керектөөчү приборлор үчүн көмүр кычкыл от өчүргүчтөрү менен камсыз болушу керек. Бардык электр орноткучтарынын жана приборлорунун жанында полдо диэлектрикалык килемчелер болушу керек.

Жыгач устаканасында иштөөдө эмгекти коргоо инструкциясы.

1. Коопсуздугун жалпы талаптары.

1. Бардык кайрадан ишке кирип жаткандар жана окуучулар, жыгач үчтасынын медициналык кароодон, жумуш ордундагы киришүү инструктажынан, жана жумуш ордундагы коопсуз эмгектин ыкмаларына окутулгандан кийин гана кес берилет.
2. Киришүү инструктажын эмгекти коргоо боюнча инженер же аны алмаштырып турган жак (лицо) өткөрөт.
3. Жумуш ордундагы баштапкы инструктаждан жана билимин текшерүүдөн өткөндөн кийин бардык иштеп жаткандар 2-5 күндүн ичинде тикеден тике иш жетекчисинин байкоосу алдында иш аткаруусу керек ошондон кийин өз алдынча ишке кес берилет. Эмгекти коргоо боюнча билимдерин текшерүүнүн квартал сайын өткөрүү зарыл.
4. Жабдууларды алмаштырганда же жаңылаганда, аспаптарга банка бир нерселерди ылайыкташтырып койгондо, иштеп жаткандар эмгектин коопсуздук талаптарын бузган мезгилде, кезексиз инструктаж өтүлөт.
5. Мектептин ички бөлүнүрүлүшүнүн эрежелерин сактоо.
6. Жумушчу орун а үйрөтүлгөн ишке тиешеси жок жактар, ошондой эле ден соолугу (физикалык же психологиялык) жакшы эмес абалда болуп тургандар кес берилбейт.
7. Администрация жумушуну атайын кийим жана башка жекече коргонуу каражаттары менен камсыз болуусу керек.
 - ❖ Кебез костюм, халат, алжапкыч менен;
 - ❖ Респиратор менен;
 - ❖ Коргоочу көз айнектер менен;
8. Жумушчу орунда медикаменттери менен аптечка жана биринчи жардамды көрсөтүү үчүн каражаттар болуусу зарыл.
9. Ар бир бактысыз кырсык же авария жөнүндө жапа чеккен адам же еоргондор тикеден - тике жетекчини кабардар кылууга милдеттүү.
10. Өрт коопсуздугун сактоо максатында, пайдаланылган, ыргытыла турган буюмдарды атайын металл яшиктерге салуу керек. Өрт коркунучу бар жерлерде ачык отту колдонууга болбойт.
11. Өрт өчүрүүчү каражаттарга жана электрды өчүрүүчү рубильникке өтүүчү жолдорду бир нерселерди үйүп, тосуп коюуга болбойт.
12. Станоктордо кол каптарды кийип же бинт менен бармактарын таңып алган боюнча иштөөгө тыюу салынат.
13. Шерик менен иштөө макулдашылган болуу керек.
14. Иштеп жаткан адам жабдуунун ремонтун жүргүзбөшү керек.
15. Иш ордунда эркелик же тентектик кылууга жол берүүгө болбойт.
16. Коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүштүк факторлордон мүнөзү.

Фактордун пайда болушунун булактары:

- ❖ жабдуунун кыймылдап кирүүчү бөлүктөрү;
- ❖ жасалып жаткан буюмдар;
- ❖ фактордун аракеттери;
- ❖ жабдуунун жана жасалып жаткан буюмдун кыймылдап же айланып жаткан бөлүгүнө колдун тийип кетиши;

Электр тогуна үрүнүп алуу.

17. Ушул инструкцияны талап кылуу милдеттүү болуп саналат. Ушул талаптарды аткарбай коюу эмгек тартибин бузгандык болуп саналат.

2. Иш башталганга чейинки коопсуздук талаптары.

- 2.1. Атайын кийимди кийүү жана тартипке келтирүү. Кийимди станоктун айланып жаткан бөлүктөрүнө илешип кетпегендей кылып киргизүү керек, чачтар баш кийимдин ичинде болушу керек. Жекече коргонуунун оң каражаттарын даярдоо керек. Жеңил бүт кийим менен иштөө керек, арты жок бүт кийимдер менен иштегенге тыюу салынат.
- 2.2. Жумушчу орунду үшүндөй даярдоо керек, анда газ жыйыштырылган, бир нерселер үйлүп коюлбаган, керектүү нерселердин баары кол астында болуу керек (даярдалган нерселерди атайын коюу үчүн жасалган жайларга гана полдун деңгээлинен 1,7 метрден көп эмес бийиктиктеги орунга коюу керек).
- 2.3. Бекемделген станоктордо гана иштөө керек, жетекчи тарабынан тапшырылган гана иштерди аткаруу керек.
- 2.4. Коңулдуу аткарылып жаткан ишке багыттал, башка иштерге жана сөздөргө алаксыбоо жана башкаларды да алаксытпоо керек.
- 2.5. Станокту жандыруудан мурун, анын иштеши эч кимге коркунуч туудурбайбы, ошого ишеним кабыл кылуу керек.
- 2.6. Төмөнкүлөрдүн бар жана оң абалда экендигин текшерүү.

Тосмолор.

- ❖ Жыгач иштетүүчү жабдууда;
- ❖ Электр жабдууларынын ток өткөрүүчү бөлүктөрүндө;
- ❖ Жердештирүүчү түзүлүштөрдө;

Инструменттердин оң экендигин жана аларды колдонууга ыңгайлуу жерге коюлуп, дайындалган өзүнө жараша гана ишке колдонуу.

- 2.7. Жумуш ордунда шамалдатуу жана жарыктандыруу нормалдуу иштеп жаткандыгына ишеним кабыл кылуу керек.
- 2.8. Жабдууларда оң эмгектерди байкаган учурда дароо жумуштун жетекчисине кабар кылуу керек жана бул кемчилик жоюлмайынча ишке киришүүгө тыюу салынат.

3. Иш үчүрүндөгү коопсуздук талаптары.

1. Коргоочу экран же көз айнектерди пайдалануу.
2. Жабдуулар иштеп жаткан учурда тосмолорун ачып же алып коюуга болбойт.
3. Жабдууну электр тогунан өчүрүү керек.
 - ❖ Иш ордунан кыска убакытка кеткен учурда да;
 - ❖ Электр энергиясын берүү үзгүлтүктүккө учураганда;
 - ❖ Жыйнаганда, майлаганда, тазалаганда, регулировка жасаганда;
 - ❖ Кандайдыр бир бузулуулар байкаганда.
4. Иш процесинде мезгил мезгили менен кийимдин жана баш кийимдин көзөмөлдөп туруу.
5. Жумушчу станоктун алдында кийинүүгө да, чечүүгө да болбойт.
6. Колду май, эмульсия же керосинде жууга, жумуш ордунда тамак жешке жана өздүк кийимдерди сактоого болбойт.
7. Өз ишин жана жабдуунун башкарууну кимдир - бирөөгө берүүгө болбойт.
8. Кемчилдиги бар материалдарды жана деталдарды иштетүүгө, ошондой эле пайдаланууга болбойт.
9. Өз аракеттерин башкалардын аракеттери менен макулдашуу керек.

4. Авариялык кырдаалдагы коопсуздук талаптары.

1. Кийүү башталган мезгилде электр тармагын тез үзүү. Ошол жайда иштеп жаткандардын баарына өрт жөнүндө кабар кылып өрт өчүрүүчү каражаттар менен кийүүнүн оңотун өчүрүүгө киришүү.
2. Жабдуунун металл бөлүктөрүндө чыңалуу же жердештирилген өткөргүч үзүлгөн болсо жабдууну өчүрүп, жетекчиге бузулуу тууралуу кабар жеткирүү керек жана анын көрсөтмөсү болмоюнча ишке киришүүгө болбойт.
3. Бактысыз кырсык учурунда, биринчи кезекте жапа сөгүүчүнү, ага жаранат жеткизген фактордон бошотуу керек, бирок ошол фактордун таасирине өзү билдирүү керек.

5. Жумуш бүткөндөн кийинки коопсуздук талаптары.

1. Жабдууну өчүрүү.
2. Жумуш ордун тартипке келтирүү, чаңдан тазалоо, аспаптарды даяр деталдарды жыйноо керек.
3. Инструменттер үчүн шафта тартипти жана тазалыкты сактоо.
4. Иштин жетекчисине байкалган кемчилдиктер тууралуу жана аларды жоюу тууралуу кабар кылуу.
5. Бетти жана колду жылуу суу менен жууп, же мүмкүнчүлүгү болсо душ кабыл алуу керек.

1. КИРИШҮҮ ИНСТРУКТАЖЫНЫН БӨЛҮКТӨРҮ ЖАНА НЕГИЗГИ МАСЕЛЭЛЕРИ (30 МИНУТА).

1. КР нын «Билим берүү» жөнүндөгү мыйзамынын негизги жоболору жана КР нын эмгекти коргоо жөнүндөгү мыйзам чыгаруунун негиздери.
1. КР нын Конституциясы.

2. КР нын «Билим берүү жөнүндөгү» мыйзамы.
3. КР нын эмгек жөнүндөгү мыйзамдарынын Кодекси.
4. КР нын атуулдардын де соолугун коргоо жөнүндөгү мыйзам чыгаруунун негиздери.

2. ОКУУ ЖАЙЫНЫН ДАЙЫНДАЛДАГЫ ЖӨНҮНДӨ ЖАЛПЫ БИЛДИРҮҮЛӨР.

КР нын элге билим берүү системасында мектептин дайындалышы орду жана ролу.
Элге билим берүү системасында надзорду жана көзөмөлдү башкарып органдары.
Окуу мекемесинде иштөөнүн мүнөздүү өзгөчөлүктөрү.
Аялдардын жана 18 жашка чейинкилердин эмгегин коргоонун өзгөчөлүктөрү.

3. МЕКТЕПТИН УСТАВА МЕНЕН ТАНЫШУУ.

Эмгек келишими жумуш убактысы жана дем алуу убактысы, эмгекке акы төлөө, жеңилдиктер жана компенсациялар.
Эмгек тартибинин түшүнүгү. Ички мектептик эмгектик болуштүрүлүшүнүн эрежелери аткарылбагандыг жана мектептин уставынын бузулгандыгы үчүн жооп берүү.

4. ПРОФЕССИОНАЛДЫК МАСЕЛЕЛЕР, МУГАЛИМДИН УКУК ЖАНА МИЛДЕТТЕРИ.

Окуу процессинде мугалимдин ролу. Дайыма билим деңгээлин, билинттиктерин, наыктарын жогорулатуу зарылдыгы.
Метод бирикмелердин ролу, алардын түзүлүшү, милдети. Методикалык даярдык планында мугалимдин милдети. Мектеп администрациясынын милдеттери.
Окуу жылынын ичинде чейректик, жарым, жыл жыйынтыктары боюнча катуу отчеттуулук документациясын алып баруу.
Мектепте эмгекти коргоону уюштуруу. Окуу мезгилинде эмгекти коргоо боюнча талаптардын жана эрежелердин аткарылышы боюнча мугалимдин милдеттери.
Окуу жана көмөкчү жайларда жалпы жүрүм-турум эрежелери. Сабак мезгилиндеги негизги окуу кабинеттерин жайланышы. Мектептин мүлкүнүн, жалдуулардын, сизге ишенип берилген кабинеттеги пособиелердин сакталышына жоопкерчилик.
Класс жетекчисинин ишин, укуктары жана милдеттери. Классан тышкаркы иш чаралардын, спорттук мелдештердин, туристтик саякаттардын аккүрсиялардын үчүрүндө жаракат алуунун алдын алуу чараларын уюштуруунун зарылдыгы.
Лабораториялык жана практикалык иштерди химия, физика, биология, эмгек кабинеттеринде, спорт залдарда өткөрүүдөгү негизги коркунучтуу жана зыяндуу өндүрүштүк факторлор.
Жаракат алуунун жана бактысыз кырсыктардын, кесиптик оорулардын алдын алуу боюнча негизги талаптар. Электр коопсуздугу боюнча жактардын электр коопсуздугун биринчи группасына инструкциядан өтүүнүн зарылдыгы.
Өндүрүштүк санитариянын жана өздүк гигиенаны негизги талаптары. Медосмотрдан регулярдуу өтүп туруу. Ичүү режими, тамамты кабыл алуунун эрежелери.
Жекече коргонуу каражаттары. Жекече коргонуу каражаттарын берүүнүн тартиби жана нормалары, пайдалануу мөнөттөрү.
Окуу жайларында коопсуздук талаптарын бузгандыктан келип чыккан өзүнчө бактысыз кырсыктардын, жаракат алуунун негизги себептери. Окуу жайларындагы бактысыз кырсыктарды оформить этүү жана изилдөөнүн тартиби.

Киришүү инструктажынын бөлүктөрү жана негизги маселелери.

Өрткө каршы коопсуздук. Өрт жана жарылууларды болтурбоонун жолдору жана каражаттары. Алар пайда болгон учурдагы кызматкердин аракеттери. Өрт коопсуздугу боюнча инструктаждан өтүүнүн зарылдыгы жана метеп окуучулары менен окуу көнүгүүлөрүн өтүү.
Жапа чегүүчүгө биринчи жардамды көрсөтүү. Сабак же сабактан тышкары учурларда бактысыз кырсыктар пайда болгондогу мугалимдин аракеттери мектепте медициналык жардамды уюштуруу.

САНТЕХНИК ҮЧҮН ЭМГЕКТИ КОРГОО БОЮНЧА ИНСТРУКЦИЯ.

Коопсуздук жалпы талаптары.

1. Ишке кирерде слесарь сантехник медициналык кароодон өтүшү керек, тарифтик – квалификациялык справочник боюнча, разрядка ылайык зарыл билимдердин колөмүнө ээ болушу жана техникалык коопсуздук талаптарын билиши керек.
2. Слесарь сантехник теориялык жана өндүрүштүк окутуу курсунан өткөндөн кийин, стажирова учурунда тажрыйбалуу жумушчуга бир айдан кем эмес мөөнөткө бекитилет.
3. Ар бир ишке кирген слесарь-сантехник иштин коопсуз методдору боюнча киришүү инструктажынан, ошондой эле жумуш ордундагы эмгекти коргоо инструктажынан, өтүшү керек.
4. Жумушчу орундагы баштапкы инструктажды, кайрадан пландан ташкары жана максаттуу инструктаждарды тике иштин жетекчиси өткөргөндөн кийин, орнотулган үлгүдөгү журналга сөзсүз түрдө, инструкциядан өтүүчүнүн колу коюлуп, регистрацияланат.
5. Жумуш ордундагы баштапкы жана кайрадан инструктаж ар бир жумушчу менен өзүнчө өтүлөт. Мында иштин коопсуз ыкмаларын жана методдорун көрсөтүү зарыл.
6. Бардык жумушчулар умушчу орундагы баштапкы инструктаждан кийин 3-5 күндүн ичинде жетекчинин байкоосу астында иш аткарышы керек, ошондон кийин өз ишке кое берилет.
7. Кайрадан инструктаждан бардык жумушчулар кварталда бир жолудан кем эмес өтүшөт.
8. Администрация слесарь-сантехник атайын кийим, атайын бут кийим, жекече коргонуунун каражаттары менен камсыз кылышы керек жана аларды туура колдонгонуна көз салуусу керек.
9. Жумушчу орундар жана өтө турган жолдор тазалыкта кармалышы керек жана түрдүү нерселер үйлүлүп жатпашы керек, жетишерлик жарыкка ээ болушу керек, жарык тармагы жана электролампаалар жумушчу орундан 2,5 метрден томон эмес жайланышат.
10. Электротокко үрүнүп алуудан алыс болуу үчүн үзүлгөн жана ачылып калган өткөргүчтөргө тийүүгө тыюу салынат, ошондой эле тармактан өчүрбөй туруп, электр лампочкаларын бурап киргизүүгө жана бурап чыгарууга тыюу салынат, өз эркинче электр линиясына туташтыруу жүргүзүлбөшү керек.
11. Слесарь сантехникке электр жабдууларын ремонттоо тыюу бул иш менен электро монтер алектенет.
12. Электр аспабын электр тармагына туташтыруу итпелдик вилканын жана розетканын жардамы менен болот.
13. Трубаларды жана башка материалдарды сактоодо тегизделген аянтчаларга астына жана араларына проладкаларды коюу керек. Трубалар өз алдынча тоголонуп кетпеш үчүн четки катарларын астына таяныч орнотушат.
14. Электр газ ширетүүчү менен бирге иштеген учурда төмөнкү сактык чараларын сактоо зарыл:
 - ❖ Коргонуу көз айнектерин пайдалануу керек.
 - ❖ Ацетилен жана кислород шлангаларын тебелебөө керек.
 - ❖ Ацетилен генераторунун жанында жана карбид чопосу тогулуп турган жайда чегүүчү тыюу салынат.
 - ❖ Газы бар баллондорду этияттык менен бир орундан экинчи орунга жылдыруу үчүн атайын араба носилкаларды же чаналарды пайдалануу керек жана алардын ооздору жапшылап буралган болушу керек.
 - ❖ Баллондорго түз күндүн нурлары түшпөсүнө көзөмөл салуу керек;
15. Ар бир жумуш күнү аяктагандан кийин жыйнаштыруу жүргүзүлөт.
16. Ден соолугу жакшы эмес (физикалык же психикалык), алкоолдук же наркотикалык мас абалдагы жактарга иштөөгө жол берилбейт.
17. Эмгек тартибин бузган же коопсуздук эрежелерин сактабаган слесарь сантехник иштен четтетилет жана мектептин ички болуштүрүлүшүнүн эрежелерине ылайык жоопкерчиликке тартылат.

ИШ БАШТАЛААР АЛДЫНДАГЫ КООПСУЗДУК ТАЛАПТАРЫ.

Иш башталаар алдында аспаптын оң экендигине ишениш кабыл кылуу керек. Кандайдыр бир оң эместиктерди байкаар замат, аларды четтетүү керек же аспапты алмаштыруу керек.
Трубанын бычак менен кесүүдө колдун бармактарын тике эле кесилип жаткан жерде кармоого тыюу салынат. Кесе турган жерди олиф же машина майы менен майлап коюу керек.
Трубанын арааланган жана чабылган чекелерине колду кестирип алуудан сактоо керек. Металл таарындыларын алууну атайын щеткалардын жана илгичтердин жардамы менен кылуу керек.

Электр аспабы менен иштээр алданда төмөнкүлөрдү билүү зарыл.

- ❖ Жердештирүүчү өткөргүчтүн оң экендигин жана ток келип туруучу электр өткөргүчтөрүнүн үзүлгөнүнө ишеним кабыл кыллуу керек.
- ❖ Инструментти электр тармагына туташтыруу штепселдик вилоканын жана розетканын жардамы менен гана болуусу керек.

Орнотулган станок бекем бекитилгенин текшерүү зарыл. Мындан тышкары, станоктун айланым түрчү бөлүктөрүнүн коргонучу тосмолор бар экендигин текшерүү керек, станоктун корпусу жердештирилбегенби рубильник жабыла турган шкафа салынганбы -- буларды да текшерүү зарыл. Верстак туруктуу жана бийиктиги жумушчунун боюнча ылайык болуусу керек. Иш банталанга чейин дисктердин жана кысыкчтардын бышык бекемделгендигин текшерүү зарыл.

АВАРИЯЛЫК КЫРДААЛДАРДАГЫ КООПСУЗДУК ЧАРАЛАРЫ.

Иштин коркунучтуу шарттары пайда болгондо (жер көчкөндө электр берүү линиясынын өткөргүчтөрү үзүлгөндө коркунучтуу газ жана буулар пайда болгондо д.у.с) бардык жумушчулар коркунучтуу зонадан алып чыгып жетилиши керек, ал жерди тосуп коюу керек. Кокусунан аспап сынып алган учурда ишти токтотуу керек. Электр менен камсыз кылынуунун толук же айрым бөлүктөрү токтотулган кезде электр аспабын өчүрүү керек. От чыгып кеткен мезгилде тез өрттөн коргоочуларды чакыруу керек. Алар келгенге чейин отту өчүрүү чараларын көрүү керек. Бактысыз кырсык төмөнкүлөрдү аткаруу керек.

1. Жапа чегүүчүнү жаракаттандырган фактордон алып чыгып кетүү керек. Бирок жардам көрсөткөн адам өзү ошол фактордун таасирине түшүп калудан этият болуусу керек.
2. Врач келгенге чейинки биринчи жардамды көрсөтүү жана врачты же тез жардам машинасын чакыруу керек.
3. Болгон окуя тууралуу иштин жетекчисине кабар кылуу зарыл.

ЖУМУШ АЯКТАГАНДАГЫ КООПСУЗДУК ТАЛАПТАРЫ.

1. Станок менен иштөө аяктаганда аны өчүрүп, рубильникти жабуу керек.
2. Аспаптарды чаң, булгануудан тазалап, өз жайына коюу керек.
3. Атайын кийимдерди жана жекече коргонуу каражаттарын тартипке келтирип, өз ордуна жайгаштыруу зарыл.
4. Кол бетти жууп, мүмкүнчүлүгү болсо душ кабыл алуу керек.
5. Бардык байкалган кемчиликтер жана бузулуулар тууралуу иштин жетекчисине жеткирүү керек.

Таштөмөк

1. *Кайыккулов. М.* *[Signature]* 30.10.2015 м.

2017-2018-окуу жылынын учуру.

Кайыккулов. М. *[Signature]* 05.09 17

Аманов. Ч. *[Signature]*

Аманов. Ч. *[Signature]* 9.10.2019

2020-2021-окуу жылы.

Бегаров А. *[Signature]* 01.12.20 окуу жылы

2021-2022-окуу жылы.

Ахмедов Р. *[Signature]* 05.10 21 жыл.

2022-2023 окуу жылы.

Ахмедов Р. *[Signature]* 03.10 2022 м.